

אור ההליכות

לקי

הליכות עם ישראל

עמותה להפצת ערכי היהדות הנאמנה

רח' הרב שלום יצחק הלוי 4 קרית אונו ת.ד. 211 מיקוד: 55100

בשיתוף: "אורות יצחק", גרעין תורני קהילתי - מודיעין

גליון חודש **טבת** התשע"ב
גליון מס' **50**

יסוד ומהות תורת הנידוי בישראל

בהתחייבות, כי יודע שעלול להפסיד את חלקו בעולם הבא, ושהוא יצטרך להתנהג בעצמו כמנודה לזכות לכפרה.

כך יוצא, כי הנידוי הוא תחושה של העובר עבירה, כי הוא מרוחק מהשם ומקהל השם כשהוא מעוניין להיות חבר באותו קהל, ולכן נוהג אבילות, תספורת, כיבוס בגדים, התרחקות מ-ד' אמות הקהל, כך שייסורים אלו הם יעוררוהו לתשובה ויזכה לכפרה. והאדם הנבון שמעד ונכשל בעבירה, היה מנדה עצמו כדי לזכות לכפרה. וכדי שחלקו לעולם הבא לא ייפגע. ומי שלא נידה עצמו, ועבר עבירה שחייבים עליה נידוי, היו אחרים מקהילתו מנדים אותו. והמנדים יכולים להיות אנשים פשוטים, כמו גם רבנים או דיינים.

כשאר השבטים ששלדן הייתה קיימת, עד שעמד משה ובקש עליו רחמים, אמר לפניו: ריבונו של עולם, מי גרם לראובן שיודה (=על שבלבל יצועי אביו)? יהודה (=שהודה על מעשה תמר). 'זאת ליהודה?' 'שמע ה' קול יהודה! עאל איבריה לשפא (=חזרו עצמותיו לחיבורם); לא הוה קא מעילי ליה למתיבתא דרקייע (=ועדין לא הכניסוהו בישיבה של מעלה, לכן ביקש משה), 'ואל עמו תביאנו'. לא הוה קא ידע למישקל ומיטרח בשמעתא בהדי רבנן (= ועדין לא ידע לשאת ולתת במחיצת חכמי הישיבה, לכן ביקש משה) 'ידיו רב לו'. לא הוה ידע לפרוקי קושיא (=ועדין לא ידע לתרץ קושייתם, לכן ביקש משה), 'ועזר מצרוי תהיה'. דברי אגדה אלו אינם פשוט של מקרא, כי פשוטם של דברי משה: 'ש' ישיב את מלכות יהודה בשלום זאת ראו חז"ל לציין כי יהודה השכיל לשכנע את יעקב, כי אם לא יביא חלילה את בנימין בחזרה, הוא יהא בעצמו בתחושה מתמדת שהוא עברין, כדרך שאמר דוד: "וחטאתי נגדי תמיד", או כדרך שאמרו חז"ל, אבות ד, ב: "שכר מצוה מצוה, שכר עבירה עבירה". כלומר, יעקב ידע שהעובדה שיהודה יכיר שעונשו הוא על עצם עשיית העבירה, היא אשר תגרום לו להשתדל להחזיר את בארון (=מחמת שנידה עצמו, שלא

- המרכז העולמי למשפט התורה
- בית מדרש לדיני ממונות
- מכון מש"ה לחקר משנת הרמב"ם
- מכון תורני לחקר מנהגי העדות בישראל
- שיעורי תורה תלמוד תורה וכולל אברכים
- שבתות עיון וירחי כלה
- מפעלים לטיפוח אהבת ישראל וארצו
- קרנות מחקר עידוד וחסד
- ארגון אשת חיל

מחפש אתגר? רוצה להרוויח 2000 ₪ בחוות משעה?
היכונו היכונו!

למבחן הארצי בהלכות ברכות לרמב"ם ע"פ פירוש מו"ר הרה"ג יוסף קאפח זצ"ל ע"פ הספר "ברכת משה".

המבחן יתקיים בכמה מוקדים ברחבי הארץ, שימו לב לפרסומים להרשמה ופרטים נוספים: מכון מש"ה, טל' 03-5351119

פרטים יקרי ערך לזוכים פרטי נוחמים לכל משתתף.

המבחן נערך לזכר ר' שלום בדיחי נע"ג

העלון מוקדש לזכרו של הבחור החשוב **עודד חמדי נ"ע** בן אבי ואהובה הי"ו

לך אתה פטור. ואילו גמילות חסדים בגופך, אתה חייב, כל אימת שאתה יכול, כמו ההתנדבות בחלוקת פירות וירקות לנוזקים.

ש: אנחנו נושאים טריים (כ-3 חודשים) יש לנו מעט מאוד חסכוניות, וכיום אנו מתגוררים בשכירות, חלק מההכנסות הולך כמובן לשכירות ולכלכלה, ואת שאר הכסף אנו משתדלים לחסוך לקניית בית בעז'ה, מה השיעור של מעשר כספים אותו אנו צריכים להפריש לצדקה? והאם לחשב לפני כל ההוצאות (של שכר דירה וכלכלה) או רק אחרי, מהנותר?

ת: חסכוניות לרכישת בית באים להחליף את דמי השכירות משמלמים כל חודש, ולכן יש לקחתם בחשבון ההוצאות. אולם כדי שלא ייוצר מצב שהאדם לא מפרש לצדקה, מן הראוי שישום את הכנסתו, באופן שלאחר הפרשת כל ההוצאות קימו לרבות שכ"ד, ולאחר שפירש גם לשכ"ד שישאר סכום מסוים לצדקה.

ש: אנחנו עוברים טיפולי הפרייה שעולים לנו המון כסף, האם אפשר להשתמש בכספי מעשר כספים למימון הטיפולים?

ת: נראה שכן, כי בהוצאות אלה גם משום חסד לאישה שתזכה בפרי בטן, בבחינת "עולם חסד יבנה".

ש: אני עובד במוסד תורני שעוסק גם בעזרה לנוזקים. אם אני עובד שעות נוספות על חשבוני, ללא בקשת תמורה - האם בכך יכול להיחשב לי כמעשר, ואז אינני צריך לעשר מהמשכורת שאני מקבל?

ת: סכם עם אותו מוסד שתמורת השעות הנוספות שאתה עובד, ניתנת מצדך כתרומה למוסד, מדין מעשר כספים.

ש: האם בת שרות לאומי צריכה לעשר מהמשכורת (שזה בעצם דמי כיס 850 ₪) ואם כן כמה?

ת: כל אדם צריך לתת צדקה או מעשר כספים, אם צריך, מהכנסתו. השאלה אם יש בהכנסה זו של 850 ₪ כדי לכסות את הוצאותיה שלה, כי חיייה קודמים לחיי אחרים.

ש: זוג צעיר שמרוויח בערך 9000 ₪ ביחד

ש: לגבי מעשר כספים, אם הרב יוכל לפרט למה הניינה קבילה אני אודה לו, אם עליתי לתורה וחייבו אותי בלי נדר לתרומה, האם אני יכול לתרום זאת מכספי מעשר? האם אני יכול לתרום לאחי (או כל קרוב משפחה שחוגג דל אמצעים) שהוא אברך עם 4 ילדים? האם אני יכול לקנות ספרי קודש בשבילי מכספי המעשר? האם התרומה מועילה למחצית השקל, מתנות לאביונים?

ת: לא ברורה לי השאלה "למה הניינה קבילה". אין לתרום לביהכ"ס מכספי מעשר, כי לכתחילה יש לתת כספי מעשר לנוזקים, ולא לאחזקת בית הכנסת. רצוי להעדיף את האח הנוזק על פני נזקים אחרים, כי "מבשרך אל תתעלם". ניתן לקנות ספרי קודש מכספי מעשר, אם אותם ספרים משרתים דלי אמצעים. למחצית השקל - אפשר, כי הוא מנהג, ויש להפנות הכסף לאברכים נזקים. למתנות לאביונים - לא, כי מתנות אביונים הוא חיוב בפני עצמו.

ש: קניתי בס"ד דירה לאחרונה ולקחתי משכנתא והלוואות פרטיות מקרובי משפחה. ברצוני לחסוך, כמה שיותר כמובן, כדי שאוכל לפרוע את ההלוואות במועד המתוכנן (כשנה וחצי-שנתיים) האם במקרה כזה אני עדיין מחוייב במעשר כספים?

ת: מדובר בדירת מגורים ולא בדירת השקעה, ובלי רכישת דירת מגורים אתה צריך לבזבז כל חודש דמי שכירות גבוהים, וטלטולים מדירה לדירה. ולכן רכישת דירת מגורים כזו היא פרנסתך וקיומך. וחיך קודמים לאחרים, והואיל ואתה חייב כסף, מצווה עליך לפרוע חובות אלה, כשם שאתה צריך לשלם דמי שכירות, ורק לאחר מכן לתת מעשר כספים.

ש: אני מתנדב אחת לשבוע לחלק פירות וירקות למשפחות נזקקות. האם ניתן "לתמחר" את העבודה לצורך מעשר כספים? ואם כן כיצד להעריך (אני במקצועי ר"ח עצמאי והחלוקה מתבצעת בשעות הערב)?

ת: אין לזה שום קשר. ומצווה גדולה אתה עושה. ומעשר כספים אתה חייב, רק אם יש לך. וכשאינ

הליכות טוהר הבית
הדרכת כלות ובניין התא המשפחה
אשת חיל - 03-5340766

שידורי לאלף בקובי שיירי רכבי"י
דיסק חדש לזמר ציון גולן
עם הדיסק "אלף מברוק" שיכלול 11 שירים ובהם דואס עם הזמר יוב בן משיח
מפרכת תל אביב 1112

אור ההליכות
הליכות עם ישראל
עמותה להפצת ערכי היהדות הנאמנה
רח' הרב שלום יצחק הלוי 4 קרית אונו ת.ד. 211, 55100
עורך ראשי: יוסף פרחי
עורכי משנה: נתנאל חמדי, שמואל חמדי
חברי המערכת: הרב צפניה ערוסי, אבי חמדי, אביעד רצהבי
טל': 03-5340819 פקס': 03-5343658
דוא"ל: orhalichot@gmail.com

במלאת שלושים להסתלקותו של בנינו, יתקיים יום לימוד ועצרת התעוררות בנושא:
עולם חסד יבנה
לזכרו של
הבחור **עודד חמדי נ"ע** ביום ראשון ו' בטבת תשע"ב (1.1.2012) באולם מלון גלי צאנז - רחוב המלכים 6 נתניה
החל משעה 15:00

בהשתתפות:
הרב **רצון ערוסי** - רבה של קרית אונו וחבר מועצת הרה"ר לישראל
הרב **שבתאי סבתו** ה"ו - ראש ישיבת "מצפה יריחו"

ורבנים נוספים
הציבור מוזמן * מקומות נפרדים לנשים

הליכות עם ישראל, מכון מש"ה, אור ההליכות משתתפים באלם הכבד של ידידנו היקרים והאהובים
האב ר' **אבי חמדי** ה"ו מזכיר הליכות עם ישראל וחבר עמותת מכון מש"ה האם מרת **אהובה** מנב"ת הבנות והחנתים ה"ו

בהסתלקותו בדמי ימיו של הבחור החשוב
עודד נע"ג
שעלה בסערה השמימה בערש"ק ויצא ה' ינחם את האבלים נחמה שלימה

הליכות עם ישראל, מכון מש"ה, אור ההליכות משתתפים באלם הכבד של ידידנו היקרים והאהובים
ר' **דניאל בשארי** ה"ו חבר הנהלת מכון מש"ה ידידי העמותה ר' חיים ור' אליהו ושאר בני המשפחה

בהסתלקות האם הכבודה והצנועה
מרת **נעמי נע"ג**
ה' ינחם את האבלים נחמה שלימה ולא יוסיפו לדאבה עוד

לְכֹנֵן אֶל יוֹסֵף, אֲשֶׁר יָאֵמַר לָכֶם תֵּעָשׂוּ

לק"י יב טבת תשל"ז
כבוד ידידי ר' יהודה עמיר נ"י
כנר שלום

לשאלותיך. בית הכנסת שנבנה לשם בית הכנסת ללא תנאי הרי להכח מפורשת היא אין אוכלין בהן ואין שותין בהן ואין נאותין בהן וכו', עיין רמב"ם תפלה פ"א הל' ו, וברייתא היא במגילה. ובקושי התירו חשבונות שלמצוה כמבואר שם, וכך נהגו בתימן שלא עשו בביהכ"נ לא ברית מילה ולא חופה, אמנם נהגו ולשתות "קהוה" כאמור אבל החכמים ותלמידיהם מותרין לאכול ולשתות בהן מדווק. אך אם התנו משעת הבנין לעשות דברים הללו בביהכ"נ מותר, או אם היה מנהג קבוע בעיר לעשות דברים הללו בבית הכנסת אל"פ שלא התנו בפירוש הי' כהתנו וכך יש ללמוד מדברי הרמב"ם בתשובה (הוצ' מקיצי נרדמים) סי' קסא. אך

אור ה'מורה'

והנה טוב מאד

בתיאור בריאתו של העולם הדגישה התורה אחרי כל שלב שהיה בו כיצד הקב"ה ראה [=בחן] את אשר עשה ומצא "כי טוב". ביום השישי נבראו בעלי החיים של היבשה ונמצאו גם הם טובים (א, כה), אחריהם נברא האדם ועליו לא נאמר "כי טוב", כיוון שייחודו של האדם בכך ש"ממנו לדעת טוב ורע" (ג, כב) הוא מעצמו קובע אם יהיה צדיק וטוב או רשע (א, א). בסיום היום השישי אומרת התורה שהקב"ה בחן את הבריאה בכללותה "והנה טוב מאד" (שם, א, לא). התחבטו חכמינו במדרש רבה ט' מהו הדבר שהתווסף כעת והביא את הבריאה למעמד של "טוב מאוד"? הצעות שונות הובאו במדרש: "בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב: והנה טוב מאד - והנה טוב מות" (שם ה). ברור שבספר התורה, רבי מאיר תליך רק במחשבתו. מה הועילה לנושא שלנו הבחנתו של הרמב"ם? הקב"ה עושה רק טוב, כיוון שזוהי מהותו, אולם הוא לעיתים מניח מקום ללא עשייה, ובכך הוא מאפשר לרע להופיע. בבריאת החומר נעשתה פעולה טובה אלא שלא ניתנה לחומר עמידות תמידית, הוא זמני בלבד ונוטה כל העת להתקלקל. חוסר העמידות של החומר היא כשלעצמה מאפיין טוב עבור העולם, כיוון שהתחלופה שנדרשת מכך מאפשרת התחדשות ושינוי למצבים הקיימים. מצב של קיבעון היה יכול להביא את העולם לקפיאה מאוד?

נסיונות החיים

דברים לזכרו הטהור של

עודד ב"ר אברהם חמדי ע"ה

אמרו חד"ל: "אין הקב"ה מנסה את האדם אלא אם יודע שיעמוד בהם".

עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולן, אם כן מה הפלא שנה' מעמיד את האדם בנסיונות כשברור מעל לכל ספק שיעמוד בהם?

ניתן להסביר את העניין עפ"י המשנה באבות (פ"ג י"ח): "הכל צפוי והרשות נתונה", רבינו הרמב"ם בפירושו שבהישג זה אמר: משנה זו כוללת עניינים גדולים מאוד ואין ראוי כדברים האלה אלא לר' עקיבא, אמר: שכל מה שבעולם ידוע לפניו יתעלה הוא צופהו וזהו אמרו 'הכל צפוי' ואח"כ אמר: אל תחשוב שבהיותו יתעלה יודע המעשים יתחייב כן, אלא כל אדם בחירי במעשיו והוא אמרו 'והרשות נתונה', כלומר רשות כל אדם נתונה לו, עצם ידיעת ה' איננה נוגעת לעצם עמידת האדם בנסיון. ידיעת ה' איננה תלויה בגורם חיצוני, 'הוא הדהה' העמידה בניסיון היא של האדם כולה, ואין לו מכריח על כך וזוהי גבורתו של האדם הבאה

יש לדעתי להמנע מלעשות חופה בביהכ"נ כי התחילו בזה המודרנים באירופא כדי לחקות את הנוצרים שכל חופותיהם בכנסייה, ומה שיש להקל אם התנו דוקא בלי זמורתו ובלי תערובת אנשים ונשים, אם כי אין שום אסור שתכנס האשה לבית הכנסת אם כי יש מחלוקת אחרונים אם מותרת בימי נדתה, אבל באמת נראה שאין שום אסור אפילו בימי נדתה, אלא שעצם התערובת אסורה, ובפרט כשבאות בבגדי שחץ מכנסים או יותר בזוי ומשוקץ כשבאות חצאי ערומות. ועיין שדי חמד בתחלת מערכת חתן וכלה שהארץ הרבה בענין חופה בבית הכנסת. ואגב כאשר תעיין בתשובות הרמב"ם הנ"ל תראה כמה משוקץ מה שנוהגים היום בהקצת מקומות להכניס את המת לבית הכנסת ולהספידי שם כדי לחקות את הנוצרים שמביאים פגריהם לכנסייה והמוסלמים אל המסגד, אלא שלצערנו שולטים ברחוב עמי הארץ בעלי אגרופין.

בענין הט"ק [=הסליח קטן] לא הייתי רוצה לכתוב בו

מאומה. בצנעא וסביבתה לא היו נוהגים כלל ומזמן מהר"ץ בן יעקוב נהגו ת"ח, או יותר נכון הוא הנהיג שת"ח ילבשוהו. אך מעולם לא ברכו עליו כלל, כי מצות השלילת בעטיפה וכבר הגדירו חז"ל "כל עטיפה שאינה כעטיפת הישמע[אלים אינה עטיפה", ועצם הברכה מוכיחה שאין מצותו אלא בעטיפה, ואתם נהגו נזקקו לברוא ברכה מיוחדת שלא זכרה בתלמוד ולא בדברי הגאונים והיא על מצות ציצית. וראשוני מתקניו לא ידעו איך לנהוג בו עיין תרומת הדשן סי' מה. כללו שלדבר יש ללבשו כיון שכבר נהגו וכך אני נוהג כיום, ומי שאינו לובשו לא בטל מצוה.

בכ"ר יוסף קאפח

קוראים נוספים המעוניינים לפרסם תשובות, מאת מו"ר הגאון ר' **יוסף קאפח** זצ"ל מוזמנים ליצור קשר בטלפון: 054-2443930 או בדוא"ל: orhalichot@gmail.com

הרב ד"ר חננאל סרי יצ"ו

הרמב"ם (ג, י) הדגיש את הצורך להבחין בין דבר שלילי באמת לבין מצב בו חסר דבר חיובי אולם הוא איננו שלילי, הוא תואם את מה שקרוי בלשונו, אפס"ו או מצב נייטרלי. החושך לדוגמה, איננו מהות שלילית אלא חוסר באור. כאב לעומת זאת, הוא מצב שלילי הוא, ובמיוחד כאשר הוא הבחנה זו היא עמוקה ובעלת השלכות רבות שכן היא מביאה להבדלה ברורה בין כאבי אדם פצוע שדורשים התמודדות ממשית לבין כאבי תסכול של אדם שהופלה לרעה ולא ניתן לו מענק כפי שקיבלו חבריו. תסכולו של אדם זה אינו אלא תוצאת דמיונו. במציאות הממשית אין לו סיבה שתחייב אותו לסבול! מסקנה קשה לכאורה, אולם לאחר שמתרגלים אליה יש בה ראייה חדשה שיכולה לתת לאדם הגנה מפגיעות דמיוניות שמופנות כלפיו, ההגנה טמונה בידיעה שבסוג זה של טרדות הכול תלוי רק במחשבתו. מה הועילה לנושא שלנו הבחנתו של הרמב"ם? הקב"ה עושה רק טוב, כיוון שזוהי מהותו, אולם הוא לעיתים מניח מקום ללא עשייה, ובכך הוא מאפשר לרע להופיע. בבריאת החומר נעשתה פעולה טובה אלא שלא ניתנה לחומר עמידות תמידית, הוא זמני בלבד ונוטה כל העת להתקלקל. חוסר העמידות של החומר היא כשלעצמה מאפיין טוב עבור העולם, כיוון שהתחלופה שנדרשת מכך מאפשרת התחדשות ושינוי למצבים הקיימים. מצב של קיבעון היה יכול להביא את העולם לקפיאה

הרב אבשלום עדן יצ"ו

הזה מצטמצמות בשעות מספר שניתן לומר עליהם "שעת אושר" היות וההנאה הגשמית צריכה להיות קשורה בדבר חיצוני בדבר חומרי שלא תמיד עונה על הדרישות של נפש האדם התאונתית, אולם שעות האושר הרוחני של האדם הן רבות יותר כתוצאה מהמעשים הטובים שהאדם עושה, מעשי החסד הרבים שעשה עודד ע"ה בהרבה תחומים של ששמענו מעדותו של ראש הישיבה הרב סבתו יצ"ו וכל תלמידי הישיבה שספרו על אהבתו המיוחדת לעשיית חסד והרבה פעמים על חשבון צרכיו הפרטיים.

מעשי החסד הרבים שהספיק לעשות בחייו הקצרים שברו את המיירות הרעות של רכושנות, והתמדתו במעשי החסד הקנו לו את מידת ההסתפקות המועט, אהבתו ומסירותו לתורה הטעימה שבו בו את חותמם, זככו את נפשו והוכה לאי הנצח במחייתו מעדותו של שנת העובד (את ה') למקום מעט (שנים) ואם הרבה יאכל (קהלת ה, יא).

יהי זכרו ברוך.

"בֵּן חָכָם יְשַׁמַּח אָב" לדמותו של הבחור הנעים עודד חמדי ז"ל

אור ליום ששי, ו בכסלו, היתה יד ה' בתנור החימום הסלילי שנתלה בחדר הפנימייה בה גם שנת ישרים אהובנו ומחמד עינינו **עודד חמדי** ז"ל. התנור נפל ממעמדו בקיר על גבי ספה דו-מושבית שהיתה מתחתיו. הספה החלה להתלקח וקמרי הבעירה יצרו עשן כימי רעיל שחדר לריאותיו של עודד במהלך שנתו. לאחר זמן מה, עודד התעורר מן העשן וצעק לחבריו שישנו בחדר הפנימי שבקרוואן: "קומו, קומו, שריפה! שריפה!", חבריו קמו לשמוע צעקותיו, ונמלטו במהירות דרך החלון הצר שהיה בחדרם. עודד נאבק עם העשן הסמיך, אך הוא סגר עליו, והוא נפל על מטנו מעורפל חושים. חבריו שנמלטו מהתופת, היו בטוחים שעודד קרא להם במקום עמדו מחוץ לקרוואן, הם תרו אחריו, אך לא מצאוהו. לאחר זמן מה, כשהבינו שעודד נלכד באש ובעשן, הם פרצו לחדר והוציאו את עודד שלם בגופו אך במצב אנוש, מטושטש ומבולבל. עד מהרה עודד הובהל לבית החולים "הדסה", אך הכוויית הפנימיות שצרבו את ריאותיו הכריעהו והוא נאסף, זך וטהור, לאביו שבשמכי, והוא בן 18 ושלשה חדשים.

בשעה 7:40 בבוקר, טלפנה אלי רעייתי תמ"א והודיעה לי בבכי וכאב עמוק כי אחיה עודד נפגע משריפה והוא מושפם במצב אנוש ב"הדסה". לאחר כ-10 דקות, טלפן אלי חותני, ר' אברהם חמדי ה"ו, והודיעני בקול חנוק מכאב כי "עודד גמר". לא ניתן לתאר את עצמת הזעזוע והתדהמה שאחזו בי, השתדלתי לכבוש את רגשותיי ולכרך ביישוב הדעת "ברוך דין האמת". לאחר מכן קרעתי את בגדי ובכיתי במר נפשי. לאחר זמן, כאשר ההרתי בבשורה הקשה מנשוא **"פי נמר חסיד"** (תהלים יב, ב), למדתי ממילותיה שיעור של ההתמודדות עם כוס פורענות מרה שכזו: במלים הספורות הללו, סוכמה בתמציתיות השקפת עולמה של היהדות הגורסת, כי האדם הוא פקדון עליו אדמות ובסיום תפקידו נפשו מתבקשת לשלם לצור מחצבתה.

ההלוויה החלה בשעה 13:00 בבית העלמין בשיכון ותיקים בנתניה, ואליה נקבצו המון אדם שהכירו את עודד והמשפחה ואהבוהו אהבת נפש. רבים רבים, גדולים קטנים, פורענות מרה על האסון הפתאומי שניחת על ראשו, והצטערו צער עמוק על דמותו ואישיותו הנפלאה של עודד שחדל ללוותנו ולהאיר את חיינו בחכמתו הנפלאה, במעשיו הטובים ובהליכותיו המעודנות.

ראשון לסופדים היה **הרב שבתי סבתו ראש ישיבת "מצפה יריחו"** שבה עודד למד בחמש השנים האחרונות ועשה חיל בכל אשר פָּנה. הרב זעק בקול מתייפח: **"הילד איננו ואני אָנה אָני בָּא"** (בראשית לז, ל), כבוד הרב הספיד את עודד ותיאר את דמותו כברק שהבריק בשמי הישיבה ומאורו הנעים והמחכים ניאותו רבים. הרב גם

סיפר כי עודד, לצד הצטיינותו בלימודים, היה פועל ומפעיל, יד מינים של ראשי הישיבה ומוריה וכבר בחייו שימש דוגמא ומופת לכל רואיו.

המספיד השני היה **הרב הראשי של קרית-אנוו, הרב רצון ערוסי יצ"ו**, שהרים קול זעקה וקינה על עודד האהוב והטוב, הרב ספד לו שהיה שושן צחור וטהור בעולמנו השפל ועתה נלקטה נפשו מגינתנו, והיא תהא נטועה מעתה ואילך בגינתו של ה' יתברך במחיצת אבותינו הקדמונים, הצדיקים ואנשי המעלה. כבוד הרב רצון פנה בהספדו בקול נשבר לאביו ולאמו של עודד: "אבי יקירי, ורעייתו אהובה מנשים באוהל תבורך", והעלה על נס את דמותם ואת פעלם החינוכי בנפשו של עודד בטפחם אז ילד שעושים במסירות ובנאמנות, וגדלם אותו להיות דוגמא ומופת לגדולים ולקטנים כאחד. הרב סיים בניעימת קינה בספוק: **"הצור תָּמִים פָּעָלוּ פִי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט..."** (דברים לב, ד).

בתום הקבורה, נעמד ר' אברהם חמדי ה"ו מעל תלולית העפר וקרא בגבורה בקול מר: **"ה' נָתַן וְה' לָקַח, יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ"** (איוב א, כא). קריאה זו מבטאת את הרעיון המרכזי שבאמצעותו מתמודדת המשפחה עם האסון הפתאומי: מעשיו של ה' נסתרים מאיתנו, ואין ביכולת **"אָנוּשׁ רָמָה יִבֵּן אֲדָם תּוֹלְעָה"** (שם כו, ה) להגיע עד חקר תעלומות הבורא, יתעלה מעל כל שבח. וכפי שהבין זאת קדמונינו איוב באמרו: **"מַחְקֵר אֱלֹהִים תִּמְצָא אִם עַד תִּקְלִית שָׂדֵי תִמְצָא"** (שם יא, ז). רק זאת ידענו, כי כל פעולות הבורא שלמות ומושלמות: **"אֵל אֲמֵנָה וְאִין עֲוֹל צַדִּיק וְיֵשֶׁר הוּא"** (דברים שם).

במהלך השבעה, פקדו רבים את סוכת האבלים הרחבה, אך הצרה מלהכיל את זרם המנחמים. ארשת פניהם ענתה בהם כי שפתה עליהם מלאכת הניחום אל מול פני ההורים הבוכים והמיוסרים, על אסיפתו של בנם יחידם עודד. עודד היה יד מיננס של הוריו בפעילותו למען החברה והקהילה, למען הפצת אור התורה בכלל, ומשנת הרמב"ם בפרט. בין המנחמים היה **ר' אליהו נגר** אשר ביאר הלכה שסייעה לו בהתמודדות עם מות אביו: "רשות כל אדם נתונה לו..." (לרמב"ם א, א). כלומר, כש שרשות כל אדם נתונה לו לבחור, כש טוב או ברע, כך רשות כל אדם נתונה לו לבחור להיחלץ מדאבונו או חלילה לשקוע בייגונו.

עודד היה בן חכם, ירא ה' וסר מרע, אהוב ומוערך, שהשתדל בכל מאודו ללכת בדרכם של הוריו-מולידיו ולסייע לכל אדם באשר הוא אדם. על פניו של עודד היה נסוך חן מיוחד, חן ששיקף את רגישותו הרבה לכל אדם, את חכמתו, את ידענותו, את מסירותו, את ענוותנותו, ואת אהבתו לכל אשר נברא בצלם. עודד מעולם לא פגע באיש, ותמיד ביקש להיות האיש הנכון

הכנס העולמי ה-21 לדיני ממונות

הרה"ג יונה מצגר, קרא לבסס בתי דין לענייני ממונות ולאפשר התדיינות ממונית על פי ההלכה, וקרא לאורח הכבוד, נשיא הקונגרס העולמי ליהודי גאוגריה מר מיכאל מירלשווילי לסייע ביסוד בתי הדין. ואכן הנשיא נעל מעמד פתיחה זה כאשר דיבר נרגשות על היכרותו מדמותו המיוחדת של מו"ר אשר זכה לתמיכה רחבה מכל הרבנים לאור היותו מאחד השורות, ומגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א, אשר הוקרנו דבריו בערב זה שקרא כי מצוה גדולה לתמוך בהפצת משפט התורה. גם השנה כמסורת, הועבר הכנס עלִי ר' עזריה נהרי ה"ו מחברת 'שרליב' בשידור חי באתר 'נצח ישראל' ו'ישיבה', ואשר ניתן לראותם בשידור חוזר. מו"ר המנוע והמניע הכריז בפאתוס בפתח דבריו והזכיר לנוכחים את הקריאה שהדהדה באוזני כולנו בקיץ האחרון. "באנו לכאן לומר 'העם דורש משפט תורה של צדק חברתי'", המשיך להכריז, לקול מחיאות הכפיים של הנוכחים. והמשיך לקרוא בקול עוז שלא ננוח ולא נשקוט בקריאה לחברי הכנסת המסיעות הדתיות והחברתית להתאחד בדרישה להקים בתי דין לענייני ממונות ולפעול להחלת משפט התורה בישראל בצורה פעילה עלִי קבלת חוות דעת הלכתיות על כל חוק שמביאים לחקיקה בכנסת

הרב אדיר דחוח הלוי יצ"ו

במקום הנכון. במהלך השבעה, ספד הרב שבתי סבתו לעודד ואמר: "כששאלוני היכן עודד, הייתי תמיד משיב: במקום שזוקקים לעזרה – שם תמצאוהו".

למרות כשרונותיו הניהוליים והלוגיסטיים, עודד לא הזניח את לימוד התורה, הוא שקד על תורת משה והגה בה יומם ולילה – פשוטו כמשמעו. בלילה שנלקח מאיתנו הוא חזר לחדרו בשעה 2:00 לפנות בוקר מלימוד קבוע בישיבה שנערך בסוף כל יום חמישי עד השעות הקטנות. רבנים גאונים, מלומדים, ואישי ציבור חשובים באו לנחם את האבלים מיגונם: **האדמו"ר מצאנז, שלמה מחפוד, משה בן משה, שמואל שמרלר, פנחס ועזרא קרח, אריה דב, יוסף שבח, אברהם חממי, משה צארום, אליהו אביעד, אבשלום עדן, חננאל סרי, אהרן בדיחי, יונתן אדוואר, צפניה ערוסי, זכריה נתנמי, זכריה טובי, שמעון עוזרי, אהרן קאפח, יורם קאפח, מאיר עפארי, יהודה שלוש, ירון צברי, אהרן גימאני, אורי מלמד, יהודה עמיר, ח"כ מיכאל בן-ארי, אבי מורי יוסף דחוח-הלוי ועוד.** אף כבוד **ראש עיריית נתניה, גב' מריס פיידרברג וחברי מועצת העיר** באו לנחם ולעודד.

ונחתום בפרשנות רס"ג לפסוק שהובא בראש דברנו: "ויש באמרו **בן חכם'** שני דברים כלולים, האחד – זירזו להוריו ללמד את בנם מדע במה שהודיעם שהוא יְעִידם ותפארתם. והשני – זירזו לבן להשתדל בלמוד המדע והחכמה כיון שהוא חייב בכבוד הוריו, ועוד שחכמתו ממה שהם שמחים בו, ולפיכך חייב הוא ללמוד גם כדי לשמחם, ואל יהי סכל כדי שלא יעציבם". כך נהגו הוריו של עודד, וכך בדיוק השיבם עודד אהבה על אהבתם, בהיותו **בן חכם**. ברם, זאת ועוד אחרת, חכמתו לא הצטמצמה לשובב נפש הוריו בלבד, ואוהביו בשימחם והפליאם במעשיו הטובים, בשנינותו, באצילות, בחכמתו, בעדינות נפשו, וברגישותו לזולתו.

אין צל של ספק, כי עודד זכה וזיכה, ועל אף הזמן הקצר שהוקצב לו, השכיל לשכלל את נפשו הטהורה והוציאה מן הכוח אל הפועל. ולכן, הסתלקותו מעמנו – אינה אלא מעמנו, אך הוא עצמו נתעלה למקום נעלה ומרומם, ונפשו הזכה הברה והמזהירה צרורה בצרורו של הקב"ה, במחיצת הזוכים לחיי הנצח וְלִטּוֹב הנצחי בעולם האמת.

כותב בדמע,

אדיר ב"ר יוסף דחוח-הלוי

ולאפשר הקמת בתי דין לענייני ממונות. "הקריאה של הציבור לצדק חברתי צריכה להיות מגובה גם במעשים, והתורה היא זאת שקבעה את הדרך כיצד יש לחיות על פי הצדק החברתי".

בכנס חולקו פרסי "הכתובה התורנית" ו"היצירה התורנית" בשיחוף העלון "שבחתי", המועצה הדתית ירושלים והליכות עם ישראל.

מימין: ח"כ לשעבר ניסן סלומיאנסקי, הרה"ג יונה מצגר, מר גבריאל מירלשווילי, הרה"ג רצון ערוסי